PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL ŞI DREPTUL LA VIAȚĂ PRIVATĂ

CULEGERE DE ACTE NORMATIVE ŞI INTERPRETATIVE

Legislație consolidată

5 mai 2015

Ediție îngrijită de
av. Andreea Lisievici

LISIEVICI, ANDREEA

S-a născut la 14 iunie 1983, în Bacău.

- **Studii:** Universitatea din Bucureşti – Facultatea de Drept – Specializarea Drept, cursuri de zi (2002-2006). Stagiu Erasmus la Facultatea de Drept a Universității din Rotterdam (2005).

- **Activitate profesională:** Avocat, Stoica şi Asociații (august 2006 – iulie 2007); Managing Associate, Țuca Zbârcea şi Asociații (iulie 2007 – prezent; între 2011 şi 2014, Avocat senior). Largă experiență profesională în domenii juridice cu un caracter profund tehnic, cadru în care a asigurat asistență juridică unor importante companii în legătură cu diverse aspecte IT sau de protecție a datelor cu caracter personal, cum ar fi cloud computing, securitatea cibernetică, publicitatea comportamentală, reținerea datelor de trafic, transferul internațional de date cu caracter personal, monitorizarea angajaților, şi a fost implicată în arbitraje decurgând din dispute în domeniul IT.

- **Activitate ştiințifică:** diverse comunicări ştiințifice la mese rotunde, conferințe şi şcoli de vară pe teme care țin de dreptul internetului şi protecția datelor cu caracter personal, noul Cod civil, petrol şi gaze; numeroase articole publicate în principal în Revista Română de Drept al Afacerilor, dar şi în Revista Dreptul, Journal of World Energy Law & Bussines şi altele; multiple intervenții şi citări în cadrul unor articole de presă şi interviuri; redactor în cadrul dataprivacyblog.tuca.ro, blogul Țuca Zbârcea şi Asociații dedicat protecției datelor cu caracter personal şi a dreptului la viață privată.

- **Alte activități:** membru în comitetul IT&C din cadrul AmCham România.

Această culegere îşi propune să reunească principalele acte normative şi instrumente de interpretare în ce priveşte aspectele civile ale protecției datelor cu caracter personal şi ale dreptului la viață privată. Actele normative care privesc această tematică în domeniul penal sau al siguranței naționale nu fac parte din prezenta culegere.

Culegerea de față conține variante actualizate la data de 5 mai 2015 ale legislației incluse. Acestea au exclusiv caracter informativ, fără a angaja în vreun fel răspunderea editurii sau a coordonatorului.

PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL ŞI DREPTUL LA VIAȚĂ PRIVATĂ

CULEGERE DE ACTE NORMATIVE ŞI INTERPRETATIVE

Universul Juridic
Bucureşti
-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
S.C. Universul Juridic S.R.L.
Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LISIEVICI, ANDREEA
Protecția datelor cu caracter personal şi dreptul la viață privată : culegere de acte normative şi interpretative /
av. Andreea Lisievici. - Bucureşti : Universul Juridic, 2015

ISBN 978-606-673-617-6

343.45(498)
343.289(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL DISTRIBUȚIE: telefon: **021.314.93.15**
tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

I. CONVENȚII INTERNAȚIONALE LA CARE ROMÂNIA ESTE PARTE

Organizația Națiunilor Unite

Declarația Universală a Drepturilor Omului (extras)

adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 septembrie 1948

NOTE:

Declarația a fost semnată de România la data de 14 decembrie 1955, când a fost admisă în rândul statelor membre prin Rezoluția nr. 955 (X) a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

În conformitate cu art. 20 alin. (1) din Constituția României, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Preambul

Considerând că recunoaşterea demnității inerente tuturor membrilor familiei umane şi a drepturilor lor egale şi inalienabile constituie fundamentul libertății, dreptății şi păcii în lume,

Considerând că ignorarea şi disprețuirea drepturilor omului au dus la acte de barbarie care revoltă conştiința omenirii şi că făurirea unei lumi în care ființele umane se vor bucura de libertatea cuvântului şi a convingerilor şi vor fi eliberate de teamă şi mizerie a fost proclamată drept cea mai înaltă aspirație a oamenilor,

Considerând că este esențial ca drepturile omului să fie ocrotite de autoritatea legii pentru ca omul să nu fie silit să recurgă, ca soluție extremă, la revolta împotriva tiraniei şi asupririi,

Considerând că este esențial a se încuraja dezvoltarea relațiilor prieteneşti între națiuni,

Considerând că în Cartă popoarele Organizației Națiunilor Unite au proclamat din nou credința lor în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea şi în valoarea persoanei umane, drepturi egale pentru bărbați şi femei şi că au hotărât să favorizeze progresul social şi îmbunătățirea condițiilor de viață în cadrul unei libertăți mai mari,

Considerând că statele membre s-au angajat să promoveze în colaborare cu Organizația Națiunilor Unite respectul universal şi efectiv față de drepturile omului şi libertățile fundamentale, precum şi respectarea lor universală şi efectivă,

Considerând că o concepție comună despre aceste drepturi şi libertăți este de cea mai mare importanță pentru realizarea deplină a acestui angajament,

ADUNAREA GENERALĂ proclamă

prezenta **DECLARAȚIE UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI**, ca ideal comun spre care trebuie să tindă toate popoarele şi toate națiunile, pentru ca toate persoanele şi toate organele societății să se străduiască, având această Declarație permanent în minte, ca prin învățătură şi educație să dezvolte respectul pentru aceste drepturi şi libertăți şi să asigure prin măsuri progresive, de ordin național şi internațional, recunoaşterea şi aplicarea lor universală şi efectivă, atât în sânul popoarelor statelor membre, cât şi al celor din teritoriile aflate sub jurisdicția lor.

(…)

Articolul 12

Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei şi reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

(…)

Organizația Națiunilor Unite

Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice (extras)

Adoptat şi deschis semnării, ratificării şi accesiunii prin rezoluția Adunării Generale nr. 2200A (XXI) din 16 decembrie 1966, intrat în vigoare la 23 martie 1976 în conformitate cu art. 49

NOTE:

Pactul a fost ratificat de România prin Decretul nr. 212 din 31 octombrie 1974 pentru ratificarea Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și a Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, publicat în Buletinul Oficial nr. 146 din 20 noiembrie 1974. În conformitate cu art. 11 din Constituție, tratatele ratificate fac parte din dreptul intern.

În conformitate cu art. 20 alin. (1) din Constituția României, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Statele părți la prezentul pact,

Considerând că, în conformitate cu principiile enunțate în Carta Națiunilor Unite, recunoaşterea demnității inerente tuturor membrilor familiei umane şi a drepturilor lor egale şi inalienabile constituie fundamentul libertății, dreptății şi păcii în lume.

Recunoscând că aceste drepturi decurg din demnitatea inerentă persoanei umane,

Recunoscând că, în conformitate cu Declarația universală a drepturilor omului, idealul ființei umane libere, bucurându-se de libertățile civile şi politice şi eliberată de teamă şi de mizerie, nu poate fi realizat decât dacă se creează condiții care permit fiecăruia să se bucure de drepturile sale civile şi politice, ca şi de drepturile sale economice, sociale şi culturale,

Considerând că, potrivit Cartei Națiunilor Unite, statele au obligația de a promova respectarea universală şi efectivă a drepturilor şi libertăților omului, luând în considerare faptul că individul are îndatoriri față de semenii săi şi față de colectivitatea căreia îi aparține şi este dator a se strădui să promoveze şi să respecte drepturile recunoscute în prezentul pact,

Au convenit asupra următoarelor articole:

(…)

Articolul 17.

(1) Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixtiuni arbitrare sau ilegale în viața particulară, în familia, domiciliul sau corespondența sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei şi reputației sale.

(2) Orice persoană are drept la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

(…)

Consiliul Europei

Convenția nr. 108 din 28 ianuarie 1981 pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal

NOTĂ: Convenția a fost ratificată prin Legea nr. 682/2001, împreună cu care a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 830 din 21 decembrie 2001. În conformitate cu art. 11 din Constituție, tratatele ratificate fac parte din dreptul intern.

Consiliul Europei a redactat şi un Raport Explicativ cu privire la Convenția 108, care poate fi accesat în limba engleză la adresa http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Reports/HTML/108.html.

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentei convenții,

considerând că scopul Consiliului Europei este de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi, cu respectarea în special a supremației dreptului şi a drepturilor omului şi a libertăților fundamentale,

apreciind că este de dorit să se extindă protecția drepturilor şi libertăților fundamentale pentru fiecare, în special dreptul la respectarea vieții private, față de intensificarea circulației peste frontiere a datelor cu caracter personal care fac obiectul prelucrării automatizate,

reafirmând în acelaşi timp angajamentul lor în favoarea libertății de informare, fără a ține seama de frontiere,

recunoscând necesitatea concilierii valorilor fundamentale de respectare a vieții particulare şi de liberă circulație a informațiilor între popoare,

au convenit asupra celor ce urmează:

Capitolul I
Dispoziții generale

Art. 1: Obiect şi scop

Scopul prezentei convenții este de a garanta pe teritoriul fiecărui stat parte, fiecărei persoane fizice, oricare ar fi cetățenia sa sau reşedința sa, respectarea drepturilor şi libertăților sale fundamentale şi, în special, dreptul la viața privată, față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal care îl privesc (protecția datelor).

Art. 2: Definiții

În scopul prezentei convenții:

a) date cu caracter personal reprezintă orice informație privind persoana fizică identificată sau identificabilă (persoană vizată);

b) fişier automatizat înseamnă orice ansamblu de informații care face obiectul unei prelucrări automatizate;

c) prelucrarea automatizată înseamnă următoarele operațiuni efectuate în totalitate sau parțial cu ajutorul procedeelor automatizate: înregistrarea datelor, aplicarea acestor date prin operațiuni logice şi/sau aritmetice, modificarea lor, ştergerea, extragerea sau difuzarea;

d) responsabil de fişier înseamnă persoana fizică sau juridică, autoritate publică, serviciu sau orice alt organism care este competent conform legii naționale pentru a decide care va fi finalitatea fişierului automatizat, ce categorii de date cu caracter personal trebuie înregistrate şi ce operațiuni li se vor aplica.

Art. 3: Domeniul de aplicare

(1) Părțile se angajează să aplice prezenta convenție fişierelor şi prelucrărilor automatizate de date cu caracter personal în sectorul public şi în sectorul privat.

(2) Orice stat poate, cu ocazia semnării sau depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare ori de aderare sau în orice alt moment ulterior, să facă cunoscut printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei:

a) că nu va aplica prezenta convenție unei anumite categorii de fişiere automatizate de date cu caracter personal, a căror listă va fi depusă. Nu se includ în această listă categoriile de fişiere automatizate

de date supuse, potrivit dreptului său intern, unor dispoziții de protecție a datelor. În consecință, această listă va fi amendată printr-o nouă declarație atunci când categorii suplimentare de fişiere automatizate de date cu caracter personal vor fi supuse regimului său de protecție a datelor;

NOTĂ: prin art. 2 pct. 1 al Legii de ratificare nr. 682/2001 a fost făcută următoarea declarație cu privire la acest alineat:

„Prezenta convenție nu se aplică prelucrărilor de date cu caracter personal care fac parte dintr-un sistem de evidență, atunci când:

a) sunt efectuate în cadrul activităților din domeniul apărării naționale și siguranței naționale, desfășurate în limitele și cu restricțiile stabilite de lege;

b) prelucrarea privește date obținute din documente accesibile publicului, conform legii;

c) sunt efectuate de către persoanele fizice exclusiv pentru uzul lor personal, dacă datele în cauză nu sunt destinate a fi dezvăluite."

b) că va aplica prezenta convenție în egală măsură informațiilor aferente grupărilor, asociațiilor, fundațiilor, societăților, corporațiilor sau oricărui alt organism care grupează direct ori indirect persoane fizice având sau nu personalitate juridică;

NOTĂ: prin art. 2 pct. 2 al Legii de ratificare nr. 682/2001 a fost făcută următoarea declarație cu privire la acest alineat:

„Prezenta convenție se va aplica în egală măsură prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate în cadrul activităților sale legitime de către o fundație, asociație sau de către orice altă organizație cu scop nelucrativ și cu specific politic, filozofic, religios sau sindical, cu condiția ca persoana vizată să fie membră a acestei organizații sau să întrețină cu aceasta în mod regulat relații care privesc specificul activității organizației și ca datele să nu fie dezvăluite unor terți fără consimțământul persoanei vizate."

c) că va aplica prezenta convenție în aceeaşi măsură fişierelor de date cu caracter personal care nu fac obiectul prelucrării automatizate.

NOTĂ: prin art. 2 pct. 3 al Legii de ratificare nr. 682/2001 (modificat de art. 23 pct. 1 din Legea nr. 102/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal) a fost făcută următoarea declarație cu privire la acest alineat:

„Prezenta convenție se aplică și prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate prin alte mijloace decât cele automate, care fac parte dintr-un sistem de evidență sau care sunt destinate a fi incluse într-un asemenea sistem.

Autoritatea națională competentă este Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal."

(3) Orice stat care a extins câmpul de aplicare a prezentei convenții prin una dintre declarațiile prevăzute la pct. 2 lit. b) sau c) poate să indice în respectiva declarație că extinderile nu se aplică decât anumitor categorii de fişiere cu caracter personal a căror listă va fi depusă.

(4) Orice stat care a exclus anumite categorii de fişiere automatizate de date cu caracter personal prin declarația prevăzută la pct. 2 lit. a) nu poate pretinde aplicarea prezentei convenții la asemenea categorii de către o parte care nu le-a exclus.

(5) În acelaşi timp o parte care nu a procedat la una sau la alta dintre extinderile prevăzute la pct. 2 lit. b) şi c) nu se poate prevala de aplicarea prezentei convenții cu privire la aceste puncte față de o parte care a făcut o astfel de extindere.

(6) Declarațiile prevăzute la pct. 2 produc efecte juridice în momentul intrării în vigoare a convenției față de statul care le-a formulat, dacă acest stat le-a făcut în momentul semnării sau la depunerea instrumentului său de ratificare, de acceptare, de aprobare ori de aderare sau după trecerea unei perioade de 3 luni de la primirea lor de către secretarul general al Consiliului Europei, dacă ele au fost formulate ulterior. Aceste declarații vor putea fi retrase în totalitate sau parțial printr-o notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei. Retragerea va produce efecte la 3 luni de la data primirii unei astfel de notificări.

Capitolul II
Principii de bază pentru protecția datelor

Art. 4: Angajamentele părților

(1) Fiecare parte ia, în dreptul său intern, măsurile necesare pentru a pune în practică principiile de bază ale protecției de date, enunțate în prezentul capitol.

(2) Aceste măsuri trebuie să fie luate cel mai târziu în momentul intrării în vigoare a prezentei convenții pentru statul respectiv.

Art. 5: Calitatea datelor

Datele cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări automatizate trebuie să fie:

a) obținute şi prelucrate în mod corect şi legal;

b) înregistrate în scopuri determinate şi legitime şi nu sunt utilizate în mod incompatibil cu aceste scopuri;

c) adecvate, pertinente şi neexcesive în raport cu scopurile pentru care sunt înregistrate;

d) exacte şi, dacă este necesar, actualizate;

e) păstrate într-o formă care să permită identificarea persoanelor în cauză pe o durată ce nu o depăşeşte pe cea necesară scopurilor pentru care ele sunt înregistrate.

Art. 6: Categorii speciale de date

Datele cu caracter personal privind originea rasială, opiniile politice, convingerile religioase sau de altă natură, precum şi datele cu caracter personal privind sănătatea sau viața sexuală nu vor putea fi prelucrate în mod automat, cu excepția cazului în care normele de drept intern prevăd garanții adecvate. Această condiție este valabilă şi în cazul datelor cu caracter personal privind condamnările penale.

Art. 7: Asigurarea securității datelor

Pentru protejarea datelor personale înregistrate în fişiere automatizate împotriva distrugerii accidentale sau neautorizate ori pierderii accidentale, precum şi împotriva accesului în scopul modificării sau difuzării neautorizate vor fi luate măsuri de securitate potrivite.

Art. 8: Garanții complementare pentru persoana în cauză

Orice persoană trebuie:

a) să aibă cunoştință de existența unui fişier automatizat de date cu caracter personal, de scopurile sale principale, precum şi de identitatea şi de locul de reşedință obişnuit sau de sediul principal de care aparține proprietarul fişierului;

b) să obțină la intervale rezonabile şi fără întârziere sau cu cheltuieli excesive confirmarea existenței sau inexistenței în fişierul automatizat de date cu caracter personal care o privesc, precum şi comunicarea acestor date sub o formă inteligibilă;

c) să obțină, dacă este cazul, modificarea acestor date sau ştergerea lor, dacă acestea au fost prelucrate fără a se respecta dispozițiile din dreptul intern care aplică principiile de bază enunțate la art. 5 şi 6;

d) să dispună de o cale de atac, dacă nu s-a dat curs la o cerere de confirmare, sau, dacă este cazul, de comunicare, de modificare ori de ştergere, prevăzute la lit. b) şi c).

Art. 9: Excepții şi restricții

(1) Nicio excepție la dispozițiile cuprinse la art. 5, 6 şi 8 nu este admisă decât în limitele definite în prezentul articol.

(2) Este posibilă derogarea de la dispozițiile prevăzute la art. 5, 6 şi 8 când o astfel de derogare, prevăzută prin legea părții, constituie o măsură necesară într-o societate democratică pentru:

a) protejarea securității statului, siguranței publice, intereselor monetare ale statului sau reprimarea infracțiunilor penale;

b) a proteja persoanele în cauză sau drepturile şi libertățile celorlalți.

(3) Restricții de la exercitarea drepturilor enunțate la lit. b), c) şi d) ale art. 8 pot fi prevăzute de legea pentru fişierele automatizate de date cu caracter personal utilizate în scopuri statistice sau pentru cercetări ştiințifice, dacă nu există evidente riscuri de a se aduce atingere vieții private a persoanelor în cauză.

Art. 10: Sancțiuni şi căi de atac

Fiecare parte se angajează să stabilească sancțiuni şi căi de atac adecvate în cazul violării dispozițiilor de drept intern care dau efect principiilor de bază pentru protecția datelor, enunțate în prezentul capitol.

Art. 11: Protecție mai extinsă

Niciuna dintre dispozițiile cuprinse în prezentul capitol nu va fi interpretată ca limitând sau aducând atingere capacității fiecărei părți de a acorda persoanelor în cauză o protecție mai extinsă decât cea prevăzută prin prezenta convenție.